Les illes Medes

Josep Clotas Miquel

La veritat és que el dia que em van demanar d'escriure unes paraules sobre les illes Medes em va semblar força fàcil. Si quasi són la meva segona casa!; això no m'hauria de costar gaire!

Avui m'hi he posat i, la veritat, tot ha començat a canviar. Jo sóc massa fanàtic d'aquestes illes i no sé si sabré ser prou imparcial. Llavors se m'ha acudit que seria divertit pensar com les viurien 4 persones diferents: un pescador de l'Estartit, un torroellenc de secà, un submarinista francès i un biòleg marí. Això m'ha semblat més engrescador; així que de les descripcions que en farien en Pere, en Joan, en Michel i la Sara, tot amanit amb unes quantes fotografies, n'ha sortit aquest humil escrit, que espero que

us diverteixi i us obri un xic més els ulls sobre aquestes meravelles que tenim tan a prop nostre.

Paret de gorgònies (foto J. Clotas)

En Pere les va conèixer molt abans que jo; de petit, el seu pare ja hi sortia a pescar. Ell, com a bon pescador, de seguida en va descobrir els secrets, però no els compartia massa, no fos que tothom sabés els seus millors llocs per calar la xarxa per agafar llagostes. Tampoc ens explicaria de gust on ficar les fluixes per temptar els meros de les Medes o a quin indret calia calar un palangre per fer una bona arreplegada d'orades i llobarros. En Pere ho sabia tot de les illes; res se li escapava, si no fos que ell les havia vist sempre de sobre la barca.

La primera sorpresa li va arribar d'Itàlia, amb els primers escafandristes que feien via a l'Estartit per fer sortir aquell corall vermell que feia tants anys que s'amagava. Van ser anys de diners ràpids, però també d'algunes desgràcies. Els equips eren molt rudimentaris i no se'n sabia gaire dels efectes de la immersió en el cos humà. Tot plegat, va pensar en Pere, no val la pena arriscar la vida per fer diners d'aquesta manera.

Corall verfmell
(foto J. Clotas)

De mica en mica, però, les seves Medes es van anar omplint de més submarinistes. Pocs en un principi. En Pere els portava a bussejar i escoltava les seves històries. Alguna vegada l'havien ajudat a recuperar alguna armallada que se li havia quedat enganxada al fons. Però a poc a poc els més atrevits començaren a demanar que no es pogués pescar a les Medes, que s'hi fes una Reserva. Es veu que calia preservar-ho. "De fora vingueren que de casa ens tragueren", va sentenciar.

A en Joan, el mar li agrada. Viu a Torroella, però al garatge de casa seva hi té guardada una barca . Tan punt com comenci a fer bon temps, la posarà a l'aigua per poder-ne gaudir amb la seva família. Res millor que passar un diumenge d'estiu al mar.

Sortiran a trenc d'alba per anar a fer uns quants musclos. Si el dia és bo, provaran de pescar unes miques de serrans i julivies, encara que, com ja no piquen com abans, aviat ho deixaran per banyar-se a dins d'alguna de les cales.

Serrà (foto J. Clotas)

Amb les seves ulleres de sota aigua i els peus d'ànec, descobriran, sense adonar-se, les primeres meravelles del fons submarí. No gaire lluny de la barca, una estrella vermella els crida l'atenció. Al seu costat, un gran pop es queda quiet, camuflat per no ser vist. En Joan no hi passa massa estona, però al seu vailet no hi ha qui el faci sortir de l'aigua.

Després d'un bon dinar i d'una bona migdiada, passaran per les Medes. Allà sí que s'hi veuen molts peixos. Res millor per finalitzar la jornada. Llàstima que sempre estigui tan ple de barques. Entre les barques dels turistes, els bussos i els vaixells de fons de vidre, aviat caldrà demanar tanda per poder passar-hi.

Nero i la Gemma
(foto J. Clotas)

Una cosa amoïna en Joan: el seu vailet li ha demanat que vol ser submarinista. Ell no hi entén, però sempre ha sentit a dir que era una cosa molt perillosa. Tot plegat arribarà l'hivern, tornaran a guardar la barca i no hi pensaran fins a l'any vinent. “Potser llavors el nano ja voldrà fer una altra cosa” , va pensar.

En Michel ha vingut a l'Estartit de vacances. És francès i fa uns anys que és submarinista. De sempre havia sentit a dir que les Medes eren un dels millors llocs de la Mediterrània per fer submarinisme. Finalment, s'havia decidit i ja es trobava a punt de saltar a l'aigua per primera vegada en un lloc que li havien dit que s'anomenava la cova de la Vaca.

Túnel de la Vaca (foto J. Clotas)

Només baixar al fons es va adonar que tot el que li havien explicat era ben cert. Sense anar gaire lluny, trobava una espècie rere un altra, escórpores grans com no les havia vist mai, corballs, mòlleres, orades, llobarros, sards, morenes; tot ple de peixos. Però el millor encara li havia d'arribar.

Just a l'entrada del túnel, al costat d'unes acolorides gorgònies, hi descansava un mero d'una mida ja poc habitual a la Mediterrània. Ell n'havia vist d'altres, però sempre fugien tan bon punt s'hi acostava. Aquest animal, en canvi, semblava no sentir-se gens espantat. Va provar d'acostar-se i el mero es va quedar allà mateix, sense immutar-se. "Que no ho sap aquest submarinista que jo sóc el rei de les Medes?" Al cap d'una estona ja n'havia comptat més de 20; allò semblava impossible.

Nero (foto J. Clotas)

En sortir de l'aigua, els comentaris d'ell i els seus amics eren del tot exaltats: “Això és una meravella!, heu vist el mateix que jo?”, “Aquí tenen tots els peixos de la Mediterrània; però si per tot hi ha coralls, gorgònies i tot està ple de vida! Quina sort que tenen els submarinistes de l'Estartit, poder gaudir d'aquesta natura tot l'any tan a prop!”

- “Fins i tot , va pensar, quan pugui vindré a viure a prop d'aquestes meravelloses illes”.

Gorgònia, al Carai Bernat (foto J. Clotas)

La Sara va descobrir les illes Medes tot fent un treball de recerca a la seva universitat. És biòloga marina i voldria conèixer i entendre tot el que passa al fons del mar.

Al principi li va costar entendre's amb la gent com en Pere o en Michel. Semblava que feien una competició per veure qui es faria amb les illes

Medes. Però ràpidament es va adonar que era millor aprofitar els coneixements de tothom. Qui millor que en Pere, el pescador, per explicar-li alguns dels secrets dels vells pescadors?

Avui a ningú se li fa estrany veure-la sortir amb la seva barca per anar a treballar a les illes Medes. Ja són part de la seva vida. A la tornada, més d'un submarinista escoltarà les seves explicacions del perquè passa allò que ells han vist a sota el mar.

Escórpores
(foto J. Clotas)

Ja pot fer fred o ploure que no deixarà pas d'anar a fer el comptatge de llagostes; les mesurarà i n'anotarà totes les dades. Qui sap!, potser gràcies a ella algun dia es podran criar llagostes en granges submarines. Sembla que en un futur la gran part de peixos que menjarem sortiran d'aquestes gàbies.

De totes maneres, i en la intimitat, se li ha sentit dir: "Tant de bo fossin més lluny de la costa, més inaccessibles; així no hi aniria tanta gent".

.....

Ja ho veieu, si n'hi ha de maneres d'entendre les Medes; i cadascun es pensa que la seva es la bona. Però el que sí és cert és que les Medes són un tresor únic a la Mediterrània i que hem de treballar tots plegats per salvaguardar-lo.